

Toetsmatrijs kennisexamen

Vaststeldatum keuzedeeldossier	14-01-2016
Keuzedeel	Houder van vogels
Crebonummer	K0473
Niveau	
Aantal vragen met vraagkeuze	60 vragen met 3 antwoordalternatieven
Examentijd	60 minuten
Cesuur	Voldoende = 60% (36 - 47 vragen goed) Goed = 80% (48 vragen of meer goed)

Opmerkingen:

1. Bij deze toetsmatrijs horen twee bijlagen waarin de soorten en vogelziekten opgenomen zijn.
2. De vragen in dit kennisexamen gaan alleen over de (wildkleur) vogels op de soortenlijst.

Toelichting bij de volgende bladzijden:

- Taxonomie afkorting K = kennis, B = begrip, T = toepassen

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
		9			9
1. heeft kennis van (uiterlijke kenmerken van) de meest voorkomende en verhandelde vogels 2. kan de meest voorkomende verhandelde vogels benoemen	De kandidaat kan bij een afbeelding van een vogel de juiste naam noemen of uit drie afbeeldingen de juiste soort kiezen.	6			
	De kandidaat kan de soortspecifieke uiterlijke kenmerken noemen, zoals kleuren, snavelvorm, teenstand en staartlengte.	1			
	De kandidaat kan de uiterlijke verschillen tussen twee gelijkende soorten noemen.	2			
		13			13
3. heeft kennis van invasieve soorten en hoe hiermee om te gaan 4. heeft kennis van wet- en regelgeving en branche-eisen t.a.v. fokken met, handelen in en opvangen van vogels 5. heeft kennis van wet- en regelgeving rond het importeren, verkopen, houden en vervoeren van vogels 6. kan een fokplan opstellen en ouderdieren selecteren	De kandidaat kan noemen dat binnen de Europese Unie (EU) regels zijn voor het verhandelen van dieren om dierziektes te voorkomen.	1			

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
	De kandidaat kan noemen waar informatie te vinden is: • Unielijst: schadelijke exotische dieren die de EU niet in mogen; • TRACES: registratie van het vervoer van dieren en dierlijke producten (zoals sperma en embryo's) binnen de EU, voor gezondheidscertificaten voor export binnen de EU; • Omgevingswet: vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Bescherming van nature in het wild voorkomende vogels; • Besluit activiteiten leefomgeving: zorgplicht, verboden handelingen ten aanzien van inheemse vogels en algemene voorwaarden voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten.	2			
	De kandidaat kan de vogels op de Unielijst Invasieve Exoten (zie bijlage 1) van een afbeelding herkennen.	1			
	De kandidaat kan de negatieve effecten van invasieve exoten noemen.	1			
	De kandidaat kan de wettelijke regels rondom de verkoop van vogels noemen: • Voor papegaaiachtigen geldt minimumleeftijd van scheiden (art. 1.20, niet bijlage 1; er wordt NIET gevraagd naar expliciete scheidingsleeftijden); • Onder strenge voorwaarden is handpofok van papegaaiachtigen (kromsnavels) toegestaan (BHvD): minimumleeftijd, aannemelijk gemaakt dat gezondheid en welzijn van de kuikens of het ouderdier in gevaar met bijvoorbeeld filmopnames, juiste expertise verzorger; • Informatieverstrekking bij verkoop of aflevering (BHvD, art. 3.17 en art. 3.18); • Geen verkoop van levende dieren aan personen onder de 16 jaar (BHvD, art. 3.19); • Verbod dieren in etalage huisvesten (BHvD, art. 3.21); • Verbod dieren als prijs (Wet Dieren, art. 2.13).	2			

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
	De kandidaat kan de algemene wettelijke regels en branche-eisen rondom het houden van vogels noemen: • Identificatie (Wet dieren, art. 2.4); • Eisen gesloten poortingen (Omgevingswet): voor welke vogels wettelijk verplicht, waarom aangeraden voor bijlage B-soorten, welke verplichte informatie staat er op de ring bij Europese en Cites A soorten, wanneer omdoen; • Verschillen in CITES bijlagen: is internationale handel toegestaan en zo ja, onder welke voorwaarden, administratieplicht, transport binnen EU.	2			
	De kandidaat kan noemen dat de IATA de Live Animals Regulations (LAR) uitgaat en dat de LAR wereldwijde richtlijnen zijn voor het transport van levende dieren door luchtvaartmaatschappijen die bij de IATA aangesloten zijn.	1			
	De kandidaat kan de wettelijke regels vanuit de algemene voorschriften van Verordening (EG) Nr. 1/2005 (Transportverordening) voor transporten in het kader van economische activiteit noemen: • Voor transporten korter dan 65 kilometer heeft de transporteur geen vergunning nodig. • Voor transporten die korter duren dan 8 uur (inclusief laden en lossen van de dieren) maar wel over een grotere afstand dan 65 km heeft de transporteur een vergunning type I nodig. • Voor transporten die langer duren dan 8 uur heeft de transporteur vergunning type II nodig en de eigenaar van het wegvervoermiddel dient tevens een certificaat van goedkeuring te hebben. • Met een vergunning type II mag ook kort transport worden uitgevoerd; een vervoerder kan maar 1 vergunning hebben.	1			

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
	De kandidaat kan de wettelijke regels voor het kweken noemen: • Het is verboden te kweken met vogels op een wijze waarop het welzijn en de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt benadeeld. • In ieder geval wordt bij het kweken voor zover mogelijk voorkomen dat: ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen, uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor welzijn of gezondheid van de dieren, ernstige gedragsafwijkingen worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen, voortplanting op onnatuurlijke wijze plaatsvindt, het aantal nesten of nakomelingen de gezondheid of het welzijn van het dier of de nakomelingen benadeelt.	1			
	De kandidaat kan noemen in welk geval de volgende instanties in actie komen, waar zij controles op uitvoeren of over informeren: • Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA); • Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID); • Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).	1			

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
		2			2
7. kan dode vogels afvoeren	De kandidaat kan de wettelijke regels rondom het afvoeren van dode vogels door bedrijven en particulieren noemen. • Bron: nvwa.nl - Kadavers/verwijderen van dode dieren.	1			
	De kandidaat kan in het geval van een dode vogel de stappen noemen die ten behoeve van de hygiëne genomen moeten worden.	1			
		3		4	7
8. heeft kennis van voersoorten, hoeveelheden, voermethode en frequentie	De kandidaat kan de voor- en nadelen noemen van de verschillende voersoorten en voermethoden.	1			
	De kandidaat kan de richtlijnen ten aanzien van voeding bij verschillende vogelsoorten toepassen. Bron: Licg.nl			2	
	De kandidaat kan bij een afbeelding van een vogel van de soortenlijst op basis van uiterlijke kenmerken noemen waaruit het natuurlijke dieet van de vogel bestaat.	2			
	De kandidaat kan verhoudingen in voeding aanpassen aan soort vogel, rui, levensfase of bij ziekte.			2	

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
		2		8	10
9. heeft kennis van de natuurlijke biotoop en het gedrag van vogels	Kan bij een vogel en de gegeven biotoop aandachtspunten bij de huisvestingsomstandigheden geven.			2	
10. heeft kennis van huisvestingsomstandigheden, afhankelijk van de herkomst van het dier en verrijking van de leefomgeving	De kandidaat kan bij een vogel het nestmateriaal en/of passende nestgelegenheid kiezen.			2	
11. heeft kennis van de huisvesting van vogels, afhankelijk van leeftijd, levensfase, seizoen	De kandidaat kan voorbeelden, kenmerken en mogelijke oorzaken noemen van afwijkend gedrag: agressie, verenplukken, stereotype gedrag, automutilatie, overmatig schreeuwen en focus op de mens. De kandidaat kan de richtlijnen ten aanzien van huisvesting bij verschillende vogelsoorten toepassen. Bron: Licg.nl	2			
				4	
		12		2	14
12. heeft kennis van de huisvesting van zieke en van ziekte verdachte vogels	De kandidaat kan bij de ziekten in de bijlage aangeven welke aangifteplichtig zijn.	1			
13. heeft kennis van preventieve en curatieve gezondheidszorg					
14. heeft kennis van ziektebeelden, zoönosen, fysieke en gedragsmatige afwijkingen					

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
	De kandidaat kan bij de ziekten in de bijlage aangeven welke zoonosen zijn.	1			
	De kandidaat kan de zichtbare (klinische) symptomen en preventieve maatregelen bij in- en uitwendige parasieten noemen (zie bijlage 2). Bron: LICG	2			
	De kandidaat kan noemen: • de vogelziekten waartegen gevaccineerd kan worden; • in welk geval vogels gevaccineerd moeten worden; • wie mag vaccineren.	1			
	De kandidaat kan de voor- en nadelen van ontwormen en vaccineren bij vogels noemen.	1			
	De kandidaat kan de preventieve maatregelen noemen in het geval van een nieuwe vogel in de groep.	1			
	De kandidaat kan de mogelijke oorzaken, preventieve maatregelen, de belangrijkste symptomen en ziekteverloop (inclusief incubatietijd) van de meest voorkomende vogelziekten noemen. Bron: Licg.nl	4			
	De kandidaat kan op basis van een foto en/of beschrijving van algemene symptomen bij een niet-aangifteplichtige ziekte of parasiet een advies geven of het dier naar een gespecialiseerde dierenarts/vogelarts moet, of welke andere maatregel noodzakelijk is.			2	

D1-K1 Houder van vogels	Onderwerpen	Taxonomie ¹			Punten
		K	B	T	
	De kandidaat kan de mogelijke gevolgen voor houders van vogels noemen in het geval van een uitbraak van een aangifteplichtige ziekte.	1			
		4			4
15. heeft kennis van de voortplanting van vogels en de ontwikkeling vanaf embryo	De kandidaat kan de gedragskenmerken en de fasen van de voortplantingscyclus noemen (broedrijp, broedconditie, broedcyclus, geslachtsrijpheid en kweekrijpheid, broedtijd).	3			
	De kandidaat kan de kenmerken van een bevrucht en onbevrucht ei en typische afwijkingen tijdens het schouwen noemen.	1			
			1		1
16. heeft kennis van dierenwelzijn	De kandidaat kan het vijf domeinen model van Mellor (2020) uitleggen.		1		

Bijlage 1 Soortenlijst vogels

De te kennen vogelsoorten horen bij de Neornithes (Moderne vogels).

Van de Neognathae (Vogels met borstbeen, met kiel) moeten kandidaten kennen:

Orde	Te kennen soorten ¹
Anseriformes (Watervogels zoals eenden, ganzen en zwanen)	1. knobbelzwaan 2. zwarte zwaan 3. witwangfluiteend 4. grauwe gans 5. roodhalsgans 6. bergeend 7. muskuseend 8. mandarijneend 9. carolina-eend 10. roodschoudertaling 11. Europese smient 12. wintertaling 13. slobbeend 14. kuifeend 15. kuifzaagbek (kokardezaagbek) 16. wilde eend
Pelecaniformes (pelikanen, lepelaars, ibissen)	17. rode ibis
Galliformes (Hoenderachtigen)	18. goudfazant 19. ladyamherstfazant 20. ringnekfazant (bosfazant/jachtfazant) 21. koningsfazant 22. Japanse kwartel 23. Chinese dwergkwartel 24. roulroul 25. helmpareelhoen 26. bankivahoen 27. kalkoen 28. blauwe pauw 29. Californische kuifkwartel 30. Temmincks tragopan
Charadriiformes (steltvogels)	31. kievit (Europese kievit) 32. smidsplevier (Blacksmith plevier)
Passeriformes (zangvogels)	33. kanarie (Serinus canaria domestica) 34. napoleonwever 35. dominicaner wida 36. blauwfazantje 37. goudbuikje 38. bandvink 39. Sint-Helenafazantje 40. driekleur papegaaiamadine 41. diamantvink 42. binsenastrilde 43. zebravink 44. zilverbekje 45. gouldamadine 46. rijstvogel 47. roodoorbuulbuul ² 48. Japanse nachtegaal

Orde	Te kennen soorten ¹
Passeriformes (zangvogels) [vervolg]	49. shamalijster 50. vink 51. putter (distelvink) 52. kapoetsensijs 53. groenling 54. goudvink 55. rode kardinaal 56. pagode spreeuw 57. driekleur glansspreeuw 58. sijs (Europese sijs)
Psittaciformes (papegaaiachtigen)	59. valkparkiet 60. rosé kaketoë 61. grijze roodstaartpapegaa 62. senegalpapegaa (bonte boertje) 63. blauwvoorhoofdamazon 64. forpus (Forpus coelestis) 65. roestkopcaique (witbuikcaique) 66. zonparkiet 67. blauwgele ara 68. ara maracana (Illigers ara/blauwvleugelara) 69. prachtrosella 70. roodvoorhoofdkakariki 71. Bourkes parkiet 72. lori van de Blauwe Bergen 73. grasparkiet 74. perzikkop dwergpapegaa (Agapornis roseicollis) 75. zwartmasker dwergpapegaa (Agapornis personatus) 76. Fischers dwergpapegaa (Agapornis fischeri) 77. edelpapegaa 78. halsbandparkiet 79. groenwangparkiet (Pyrrhura molinae)
Columbiformes (duiven)	80. rotsduif 81. zomertortel 82. palmtortel (Senegal tortel) 83. dolksteekduif 84. diamantduif 85. Australische kuifduif
Accipitriformes (roofvogels en gieren)	86. woestijnhavik (woestijnbuizerd/Harris' hawk) 87. roodstaartbuizerd 88. Europese havik
Falconiformes (valken en caracara's)	89. torenvalk (Europese torenvalk) 90. slechtvalk
Strigiformes (uilen)	91. kerkuil 92. steenuil 93. oehoe (Europese oehoe)
Coraciiformes (ijsvogels, bijeneters, scharrelaars)	94. kookaburra (reuzen bosijsvogel/lachende Hans)
Gruiformes (kraanvogels en rallen)	95. grijze kroonkraanvogel 96. jufferkraanvogel
Musophagiformes (toerako's)	97. witwangtoerako
Spechtvogels	98. groene arassari

¹ In de kennisexamens wordt de volledige naam of namen, zoals in deze bijlage vermeld gebruikt.

² De roodoorbuulbuul staat op de nominatie voor de Unielijst. Is vooralsnog in de soortenlijst opgenomen.

Vogels die opgenomen zijn in de Unielijst Invasieve Exoten (Unielijst):

- 99. heilige ibis (*Threskiornis aethiopicus*)
- 100. huiskraai (*Corvus splendens*)
- 101. nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*)
- 102. rosse stekelstaart (*Oxyura jamaicensis*)
- 103. treurmaina (herdermaina) (*Acridotheres tristis*)
- 104. roodbuikbuulbuul (*Pycnonotes cafer*)

Bijlage 2 Parasieten en vogelziekten

Parasieten

- wormen (lintwormen, rondwormen, draadwormen, gaapworm)
- insecten: luizen en mijten (schurftmijt, luchtpijpmijt, veermijt, bloedmijt)
- ééncellige parasieten: flagellaten en coccidiën

Vogelziekten

- aspergillose
- aviaire influenza (vogelgriep)
- bek- en vederrot (psittacine beak and feather disease (PBFD))
- bornavirus (kliermaag dilatatiesyndroom (KDS), Engels: PDD)
- campylobacter
- candida albicans (kropverzuring)
- chlamydia psittaci (papegaaienziekte, psittacose)
- E. coli (zweetziekte, adenovirus)
- ijzerstapelingsziekte
- Newcastle ziekte (NCD, pseudovogelpest)
- pokken (hapziekte)
- polyoma (kruipersziekte)
- salmonellose